

ZAKLJUČNA RIJEČ DEKANA

Dr Celestin TOMIĆ

Braćo, doživjeli smo još jednom naše zajedništvo, ljepotu i radost našeg okupljanja, drugovanja, zbližavanja, ojačali svoju vjeru i svoju ljubav u našim razmatranjima, razgovorima, molitvi, raspravama. Uvidjeli smo da je tema ovog TPT zaista ključna za razumijevanje svega Pisma od prve do zadnje stranice, sržna istina naše vjere, te ostaje središnja tema našeg života i djelovanja u vjeri do eshatona. Jao nama ako izgubimo s vida vjeru u spasenje, ako izgubimo osjećaj potrebe spasenja čovjeka i svijeta po Kristu. Nije čudo da su predavanja izazvala žive i korisne rasprave i raščlanjivanja koja su nam pomogla da dublje poniremo u to otajstvo. Osjetili smo potrebu da se na tu temu još više navraćamo i da ona zaista postane dio našeg života, bolje reći sav naš život.

Predavači su nam osvijetlili razne vidove spasenja. Ali jedno je bitno: da spasenje uvijek izražuje puninu, i da zahvaća cijelog čovjeka u vremenu i u vječnosti. Spasenje je odgovor čovjekova dubinskog pitanja koje ga uznemiruje i traži odgovor svim svojim bićem u raznim ideologijama, filozofijama, religijama. Samo Isus Krist nam daje puni odgovor: spasenje od grijeha, mržnje, tame, smrti; oslobađanje od svega onog što čovjeka ugrožava u njegovu postojanju i dostojanstvu, od ekonomskog, rasnog, jezičnog, političkog, moralnog porobljavanja, od svakog zastrašivanja i prijetnji, od nemira i tjeskoba, od svega što čovjeka otuđuje. Ali spasenje je uvijek nešto veliko, pozitivno. To je „izbavljanje iz vlasti tame i uvođenje u kraljevstvo ljubavi Kristove, u kome imamo otkupljenje, otpuštanje grijeha” (Kol 1,13). Spasenje znači svjetlo i radost Božjeg kraljevstva, posinstvo Božje, blizinu Božju, sreću i blaženstvo mira i ljubavi u Bogu.

Predavanja su jasno naglasila da je spasenje Božji dar a ne čovjekov plod, da ono dolazi odozgo i nadilazi sve pokušaje čovjeka da sam sebe spasi, da taj dar treba prihvatiti u poniznosti i jednostavnosti srca i djelovati u punoj nadi da će to zaista ostvariti Gospodin. Spasenje je dar koji dolazi s obala vječnosti. Božja je to milost koja nadilazi ljudsko postojanje, preobrazuje čovjeka u sina svjetla (Iv 13,35). To je „poziv svet”, milost koja nam je dana u Kristu Isusu, prije vremena vjekovječnih” (2 Tim 1,9).

Nije to dar koji pripada redu apstraktnih istina, utopija, nego događaj duboko usaden u našu povijest i u život svakoga od nas. To je događaj već ostvaren u Isusu Kristu, u pashalnom otajstvu, događaj koji se ostvaruje u sadašnjosti u nama, do-

gađaj koji će u punini biti ostvaren istom u eshatonu. Događaj prošli, sadašnji i budući. To je naša stvarnost ovdje i sada, ali otvorena prema budućnosti koju iščekujemo radosno i marljivo. To je trajno događanje, izbavljanje, oslobađanje od svih boli, grijeha, otuđenja, da ostvarimo u sebi svaki dan sve više svoje spasenje. Stoga sa strahom i trepetom, kako nas uči apostol, moramo raditi na svome spasenju. Spašeni smo, ali još ne posve.

Spasenje je nemoguće izraziti jednom riječju. Radi se o sveobuhvatnom pojmu. Biblija se služi raznim slikama, jezikom mita, psihologije, iskustva. Spasenje je blagoslov, Savez, zaruke kod proroka, Kraljevstvo Božje, „sjeme” Božje riječi... Svi glasovi skladaju se u jedno: ljubav. Bog je dao svog Duha čovjeku da ga učini sposobnim da ljubi braću. To je izraženo onom snažnom slikom: čovjek je Božja slika, slika Boga ljubavi. Sina je svoga poslao da nas „spasi od neprijatelja naših i od ruke sviju koji nas mrže”, „da upravi noge naše na put ljubavi” (Lk 1,71. 79).

Budući da je ovo pastoralni tjedan, i predavači su nastojali biti konkretniji. Prije nego se obraćamo drugima da im prenesemo evanđelje spasenja, sami moramo čvrsto vjerovati u svoje spasenje, da možemo naviještati milosrdnog Spasitelja, svjedočiti njegovu ljubav i milosrđe. Prije nego drugima počnemo naviještati spasenje, moramo u sebi doživjeti radost spasenja.

Čuli smo da je čežnja za spasenjem dubinsko pitanje čovjekovog bića. Ono je potreseno iskustvom boli, mržnje, tjeskobe, strahova, smrti. Treba samo osluški-vati probleme, čitati srca svojih sugovornika. Ljudi danas više nego ikada osjećaju problem svojeg postojanja, postavljaju sad jasno sad prikriveno pitanje o zadnjem apsolutnom, o Bogu Spasitelju. Nećemo mnogo postići samo dijeljenjem knjiga, učenjem obrazaca vjere, nagovorima, sloganima. Bližnji nije „predmet”, nego brat koji nas mora uznemiriti, potaknuti, uzbuditi. Taj naš bližnji traži pravdu, ljubav, zajedništvo, mir. Njemu moramo donijeti spasiteljski navještaj, govor o Isu-ovu spasenju.

Naš navještaj ne smije biti samo učeno teorijsko izlaganje, daleko od života, od moga života. Naš navještaj mora biti proglas koji izvire iz moga života. Moram sam živjeti spasenje da ga mogu navješćivati. A biti spašen znači živjeti u agapi, u darivanju, prijeći iz sebeljublja u agape. Moramo i mi s Pavlom ponavljati: „Budite nasljedovatelji Božji kao djeca ljubljena i hodite u ljubavi kao što je i Krist ljubio vas i sebe predao za nas kao prinos i žrtvu Bogu na ugodan miris” (Ef 5,1).

Navještaj spasenja mora se ostvarivati u ozračju molitve i duhovne napetosti. Vidjeli smo, u svakom je čovjeku na djelu milost i tjera ga Kristu i Crkvi. Susret se mora odvijati u ozračju molitve i religioznosti. Suradnici smo Božji za ostvarenje njegova plana: u Kristu sve spasiti. Bog hoće da se svi ljudi spase. Naše propovijedanje mora biti Božja riječ. A to je Božja sila i ona mora biti produžena molitvom da izbije iskra u srcu drugoga, da se obrati.

Nosimo Božju riječ u krhkim posudama (2 Kor 4,7). Nakon naših studija i dubokih analiza Božje riječi, uvjereni smo više nego ikad u krhkost, siromaštvo našeg propovijedanja. Pavao je to već snažno izrazio: „ljudost propovijedanja”. Krhka posuda riječi, krhke osobe, krhke strukture pastoralne i misionarske. Moramo se osloniti na Božju silu, na snagu Duha, i *parresia* –otvoreno naviještati svijetu da-

našnjem ne sebe nego Oca koji nas u Kristu spašava. Da, otvoreno, vjerno, sigurno i radosno; iz unutarnjeg poriva, potrebe, ljubavi poput Pavla. Krist zbunjuje, Evanđelje stvara napetost u svijetu, Riječ Božja trpi nasilje. To nas ne smije žalostiti nego ohrabriti, tješiti, jačati u našem nastojanju.

Potrebna je evangelizacija, ali i dijeljenje sakramenata. I jedno i drugo. Bez sakramenta Riječ evanđelja nije potpuna, lako se pretvori u gnozu, metafizičku mudrost i ne postaje događanje. Samo pak sakramentalno događanje bez evangelizacije lako se pretvori u čistu formu, vanjsku svečanost, pompu. Sakrament označuje prijelaz iz evangelizacije na postojanje, Riječ postaje „tijelom”, stvarni događaj spasenja.

Kroz predavanje naglašeno je da se spasenje ostvaruje u Crkvi za kršćane i nekršćane pa čak i za nevjernike. Nema spasenja izvan Krista. Crkva je utjelovljenje Krista i nastavlja njegovo djelo spasenja. U Crkvi Krist donosi spasenje svijetu. Stoga Crkva mora biti svjetlo svijetu, nepomućeno, vidljivo, očito. Crkva smo svi mi. Moramo svi pridonijeti da Kristova slava zablista na njegovu Tijelju koje je Crkva. Moramo biti svjesni da „je toliko spasenosti, koliko i jedinstva”. Kraljevstvo Božje je tu kad prestanemo misliti na sebe, kad smo spremni razdati se za druge, živjeti za druge, sići za druge u patnju, u njihov „pakao” kao i Krist i Pavao.

Slabi smo ali su Krist i Duh Sveti u nama naša jakost i snaga. Moramo se svijetu očitovati kao Crkva spašena, vjerna i sigurna, vedra i radosna, sveta i milosti puna, iako još ima dosta grešnosti, nespasenog, neotkupljenog u nama samima. Ali u vjeri i ljubavi možemo i moramo ponavljati apostolovu: „Onaj koji otpoče u nama dobro djelo, dovršit će ga do Dana Isusa Krista” (Fil 1,6).

Zahvaljujemo za ovaj radosni dar našeg susreta i jačanja u vjeri i ljubavi, Isusu Kristu, Spasitelju našem i u jedinstvu Duha Svetoga, izvoru svega, Bogu Ocu. „Tebi hvala, tebi dika, tebi slava prevelika.”

Srdačna hvala vama, oci nadbiskupi i biskupi, koji ste nas svojom prisutnošću i sudjelovanjem na ovom našem jedinstvenom okupljanju obradovali, razveselili, ohrabрили za naš daljni rad. Hvala ocu Franji Kuhariću, zagrebačkom nadbiskupu i metropoliti, našem velikom kancelaru koji s velikom ljubavlju i pastirskom brigom prati ovo naše drugovanje u Duhu Svetom. Hvala mu za svaku dobru riječ. Zahvaljujem i ostalim ocima nadbiskupima i biskupima koji su s nama ustrajali u našem radu: mons. Josipu Pavlišiću, riječkom nadbiskupu i metropoliti; mons. Marku Jozinoviću, sarajevskom nadbiskupu i metropoliti; mons. Marijanu Oblaku, zadarskom nadbiskupu; mons. Josipu Arneriću, šibenskom biskupu; mons. Ćirilu Kosu, dakovačkom biskupu; mons. Alfredu Pichleru, banjalučkom biskupu; mons. Đuri Kokši, pomoćnom zagrebačkom biskupu. Hvala nadbiskupima i biskupima koji su pozdravili ovaj naš skup i opravdali svoju odsutnost.

Zahvaljujem se svim provincijalima, prvostolnom zagrebačkom kaptolu i drugim kaptolima koji su nas svojom prisutnošću počastili. Srdačno zahvaljujem svim predavačima i voditeljima ovog tjedna. Posebno zahvaljujem dr Adalbertu Rebiću, tajniku tjedna, koji je najveći teret ponio na sebi, za njegov nesebični, miran i vedar rad u pripremanju i vođenju rada na tjednu kao i mr. Stjepanu Večko-
viću, njegovu pomoćniku. Zahvaljujem se i našoj tajnici Fakulteta sestri Margareti Babić za njen tih, značajan i radostan doprinos uspjehu ovog tjedna.

Hvala srdačna vama, dragi svećenici, koji ste se u tako velikom broju odazvali našem pozivu. Ovaj tjedan zaista postaje naše istinsko okupljanje u Duhu, jedan znak vremena, porast našeg bratstva, jedinstva i zajedništva u širenju evanđelja Kristova. Izrazujem i u ovom času duboku zahvalnost vama i vašim župljanima za kolektu koju marljivo skupljate i tako svojim doprinosom pomažete opstanak i razvoj našeg Fakulteta.

Svoju zahvalnost izričemo upravi Dječaćkog sjemeništa, na čelu s rektorom p. Vlašićem i ekonomom p. Jelinekom. Srdačna hvala sjemeništarcima koji su rado žrtvovali svoje male praznike da nam budu na usluzi svojom spremnošću i tehnikom a posebno svojom ljubavlju. Hvala i upravi Bogoslovskog sjemeništa što je omogućila da naše euharistijsko slavlje bude što svečanije kao i za druge usluge bogoslova u pripremi Teološko-pastoralnog tjedna.

Iskrena hvala marljivim i ustrajnim rukama Marte: kuharicama, čistačicama i svemu osoblju koje je doprinijelo da se naš rad odvija u zračnim i čistim prostorijama.

Hvala i svima koji su obogatili sajamski dio ovog našeg okupljanja, posebno vjerskom tisku.

Vraćamo se u svoju svagdašnjicu, često tako napornu i mučnu. Pođimo radosni i ohrabreni, nošeni vjerom i ljubavlju da svjedočimo evanđelje Božjeg spasenja i donosimo spasenje onima koji su ojađeni, slabi, nemoćni, grešni, bezutješni. Nastojmo u ljubavi suosjećati s onima koji su u nevolji, radovati se s onima koji se raduju. To je Kristov put do srdaca ljudi. To mora biti i naš put. Navješćujmo i svjedočimo svijetu i svakom čovjeku spasenje koje nam Krist Gospodin daje po svom križu i uskrsnuću. Neka nam srce prosvjetljuje Duh Branitelj. I molimo Gospodina da Crkvu svoju neprestano pomaže silom Duha Svetoga, da mu ostane vazda vjerna, u nevoljama ga zaziva a u radosti hvali. Slavna Majka Spasitelja neka nas zagovara i moli za nas da budemo poput nje otvoreni Duhu Svetom, da i mi naučimo savršeno ljubiti i dostojno slaviti Trojednog Boga.

Završavamo ovaj susret euharistijskim slavljem. Naš međusobni susret neka učvrsti naš susret s Gospodinom da budemo jedno u Kristu i Duhu. Svečanim Te Deumom zahvalimo Bogu na ovom radosnom daru.

Milost s vama, ljubljena braćo!